

29.1.2018

Liikenneneuvos Saara Jääskeläinen  
Liikenne- ja viestintäministeriö  
PL 31, 00023 Valtioneuvosto

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 19.12.2017

### **Liikenneviraston lausunto Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelmasta**

Liikennevirasto kiittää lausuntomahdollisuudesta. Liikennevirasto on ollut mukana edistämishojelman valmistelutyössä ja pitää erittäin kannatettavana, että kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelma on laadittu. Ohjelmassa on monipuolisesti ja konkreettisesti esitetty suuri joukko toimenpiteitä, jotka edistävät kävelyn ja pyöräilyn roolia liikennejärjestelmässä ja nostettu hyvin esiin myös hallinnonalojen yhteistyön tärkeys kävelyn ja pyöräilyn edistämässä. Liikenneviraston kannalta tärkeimpiä teemoja edistämishojelmassa ovat rahoituksen lisääminen kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuriin, kävelyn parempi huomiointi osana liikennejärjestelmää ja matkaketjuja, toimenpiteiden vaikuttavuus, kunnossapidon kehittäminen, sekä seurannan kehittäminen.

**Rahoitus:** Erityisesti kaupunkien kävelyn ja pyöräilyn investointien tukeminen edistää ohjelman kulkutapatavoitteiden toteuttamista. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman toimenpiteiden edistäminen (erityisesti kohta 2.2 valtio 15 M€/vuosi) edellyttää kuitenkin lisärahoitusta valtiolta. Ohjelmassa esitettyjen useiden muiden tavoitteiden edistäminen jää perusväylänpidon rahoituksen varaan. Perusväylänpidon nykyisellä rahoituskehityksellä tavoitetta ei voitane edistää ohjelman vaatimassa laajuudessa. Ohjelmassa tulisikin mainita, että kyse tulisi olla uudesta rahoituksesta, joka ohjataan perusväylänpidon tai jonkin valtionavustusluonteisen rahoitusmomentin kautta. Kävelyyän ja pyöräilyyn kohdennettavan rahoituksen ei tule heikentää muiden kestävien liikkumismuotojen edistämiseen käytettävää rahoitusta. Kunnille suunnatun rahoituksen edellytyksenä tulisi hyväksyä kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelmien lisäksi kokonaisvaltaisemman kestävään liikkumisen suunnitelmat. MAL-rahoituksen kytkeminen valtion päästötavoitteisiin on erittäin kannatettava toimenpide.

**Kävelyn ja pyöräilyn asema liikennejärjestelmässä ja matkaketjujen osana:** Kävelyn ja pyöräilyn asemaa liikennejärjestelmässä on kuvattu hyvin edistämishojelmassa ja ohjelmassa onkin oleellista kuvata tilannetta eri kokoisten kuntien, kaupunkien sekä kaupunkiseutujen osalta osalta. On erityisen tärkeää keskittää uusi maankäyttö alueille, joilla on hyvä joukkoliikenteen palvelutaso ja huomioida suunnittelussa sujuvat jalankulkyhteydet pysäkeille ja asemille. Pyöräilyn ja joukkoliikenteen matkaketjuilla voitaisiin korvata pitkiäkin seudullisia automatkoja. Tästä johtuen pyöräpysäköinti tulisi huomioida erityisen hyvin solmupaikkojen maankäytön suunnittelussa. Pyöräily osana palveluistuvaa liikennejärjestelmää sekä sähköavusteinen pyöräily ovat kiinnostavia kehityssuuntia.

**Kävelyn ja pyöräilyn tarpeet ja toimenpiteet:** Edistämishojelmassa on kävelyä ja pyöräilyä käsitelty selkeästi omina liikennemuotoinaan, mikä on erittäin kannatettavaa, koska kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteissä vastuutahot ja tarpeet eroavat hieman toisistaan. Liikenneturvallisuus on edistämishojelmassa tuotu luontevasti osaksi esitettyjä toimenpiteitä. Pyöräilyn onnettomuuksissa

29.1.2018

korostuvat vakavat loukkaantumiset, joiden määriä olisi kiinnostavaa esittää vertailuna lähtötiedoissa. Keskusta-alueilla matalien nopeusrajoitusten suosiminen parantaisi niin kävelyn kuin pyöräilykin turvallisuutta. Toisaalta huomion arvoista on myös kävelyn ja pyöräilyn välinen suuri nopeusero, mikä perustelee myös pyöräilyn infrastruktuurin muutosta yhdistetyistä kävelyn ja pyöräilyn reiteistä eroteltuihin.

Liikennevirasto ehdottaa, että ohjelmaan lisätään toimenpide 3.4: Päivitetään talvihoidon toimintalinjat. Tämän osana kävelyn ja pyöräilyn väylien talvikunnossapitolinjaukset valtion liikennehallinnon osalta päivitetään. Hyödynnetään soveltuvin osin kokemuksia yhteisurakoista kuntien kanssa. Toimenpide ajoittuu keväälle 2018 ja sen vastuutahona on Liikennevirasto.

**Liikkumisen ohjauksen** toimenpiteet ovat olennainen osa kävelyn ja pyöräilyn edistämistä. Liikkumisen ohjauksen valtionavustus on ollut tärkeässä roolissa kuntien ja seutujen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmien laatimisessa. Työpaikkojen liikkumisen ohjaus on tärkeässä roolissa kävelyn ja pyöräilyn määrrien lisäämisessä. Työpaikkojen osalta oleellista on myös varmistaa rakentamisen ohjeistuksella asianmukaiset pyöräpysäköintipaikat, sekä peseytymis- ja vaatteiden säilytystilat.

**Seuranta ja vaikuttavuus:** Ohjelman toimenpiteet on tärkeää ohjata vaikuttavuudeltaan parhaisiin kohteisiin. Valtakunnallisen pääpyörätieverkon toteuttamisessa tulisi painottaa kaupunkiseutujen työssäkäyntialueiden kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä, koska ne ovat päästövähennystavoitteiden kannalta vaikuttavimpia. Laajempi valtakunnallinen kaupunkiseutuja ja taajamia yhdistävä pyörätieverkko on kannatettava pidemmän aikavälin tavoitteena ja se tukisi erityisesti virkistyskäyttöä ja matkailua. Liikennevirasto kannattaa Eurovelo- reittien EV10 ja EV 11 osalta merkintää maastoon ja korostaa digitalisaation hyödyntämisen tuomia mahdollisuuksia pyörämatkailureittien markkinoinnin parantamiseksi.

Seurannan osalta tärkeää olisi seurata kestävästä liikkumisesta kokonaisuutena: kävelyä, pyöräilyä ja niiden roolia matkaketjuissa. Seurantaan olisi hyvä sisällyttää myös onnettomuustilastojen seuranta. Seurantamenetelmät voidaan määritellä tarkemmin tehtäessä toimenpidesuunnitelmaa edistämishjelman jalkauttamiseksi.

Liikennevirasto kiinnittää vielä huomiota kävelyn ja pyöräilyn edistämisen säädöspohjaan, mikä muun ohella eri (viranomais)tahojen toimivallan osalta olisi hyvä selkiyttää/ tarkistaa sekä lakiin liikenteen palveluista että maakuntauudistukseen liittyen.

Toimialajohtaja

Mirja Noukka

Kestävän liikkumisen asiantuntija

Maija Rekola

Jakelu

kirjaamo@lvm.fi

29.1.2018

Tiedoksi kirjaamo@liikennevirasto.fi

# Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus